

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Liceum Ogólnokształcącym Sióstr Urszulanek Unii Rzymskiej w Poznaniu

1. WSTĘP

Ciągłe i dynamiczne zmiany na rynku pracy i w życiu społecznym wymuszają potrzebę wsparcia uczniów w procesie samookreślenia, samodoskonalenia, świadomego planowania własnej kariery zawodowej oraz kształtowania postawy gotowości poznawania siebie i świata przez całe życie.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ):

- jest usystematyzowanym dokumentem, który precyzuje wytyczne szkolnego programu doradztwa zawodowego
- szczegółowo określa jak realizować program, aby zaspokajać potrzeby uczniów w zakresie doradztwa zawodowego,
- jest integralną częścią ogólnego planu dydaktyczno-wychowawczego szkoły,

WSDZ uwzględnia działania:

- doradców zawodowych,
- pedagoga i psychologa
- nauczycieli przedmiotów i wychowawców
- nauczycieli bibliotekarzy
- osób zarządzających szkołą
- uczniów
- rodziców
- instytucji zewnętrznych wspomagających proces doradczy.

Koordynatorem doradztwa zawodowego w szkole jest

Zaangażowanie wszystkich osób realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego pozwoli na sprawne funkcjonowanie systemu w szkole.

2. ZAŁOŻENIA I PODSTAWA PRAWNA

Założeniem Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego jest fakt, że wybór zawodu nie jest przypadkowym aktem, a procesem, na który składają się różne decyzje podjęte na przestrzeni lat. Ważne jest, aby uświadamiać młodym ludziom, że na wybór satysfakcjonującego nas zawodu wpływa wiele czynników, jednak te najważniejsze to: poznanie siebie (samoświadomość), wiedza na temat zawodów i ścieżek edukacyjnych oraz

na temat rynku pracy, cechy osobowości ucznia, zainteresowania, umiejętności, mocne strony, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, ale i zdrowotne, a także wpływ otoczenia i własna motywacja.

2.1. Cele WSDZ

UCZNIOWIE

- Przygotowanie uczniów do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Określenie własnych predyspozycji, cech osobowości, temperamentu, zainteresowań, talentów, mocnych stron i umiejętności.
- Przygotowanie uczniów do podejmowania samodzielnych i trafnych wyborów edukacyjno-zawodowych.

RODZICE

- Uświadomienie rodzicom, jak wielkie znaczenie odgrywają w procesie przygotowania dziecka do wyboru jego przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Przekazanie informacji rodzicom na temat dziecka w kwestii jego predyspozycji zawodowych, osobowościowych i edukacyjnych.

NAUCZYCIELE

- Dostrzeganie potrzeb i zasobów uczniów; wskazywanie uczniom ich zasobów.
- Rozwijanie i wspieranie talentów i zainteresowań uczniów.
- Wspieranie rodziców i uczniów w procesie wyboru przez dziecko przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.

2.2. Podstawa prawna

- Rozporządzenie MEN z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325)

2.3. Doradca zawodowy

Osobami odpowiedzialnymi za realizację działań w zakresie doradztwa zawodowego jest dyrektor szkoły oraz doradca zawodowy.

Do zadań doradcy zawodowego należy m.in.:

- diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami programu doradztwa zawodowego;
- wspieranie nauczycieli w zakresie realizacji działań określonych w programie.

3. PROGRAM

3.1. OBSZARY DORADZTWA ZAWODOWEGO

Obszar 1.	Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów oraz rodziców na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej
Obszar 2.	Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia
Obszar 3.	Prowadzenie różnorodnych zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej
Obszar 4.	Koordinowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę
Obszar 5.	Współpraca z innymi nauczycielami, rodzicami oraz instytucjami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego

3.2.1. MODUŁY DLA UCZNIÓW – TREŚCI PROGRAMOWE

Zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego dotyczącym doradztwa zawodowego treści programowe uwzględniają 4 moduły tematyczne. Są to kolejno moduły:

<p>MODUŁ 1</p> <p>Poznanie siebie</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”); ▪ określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego; ▪ określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych; ▪ rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; ▪ analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej; ▪ określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.
<p>MODUŁ 2</p> <p>Świat zawodów i rynek pracy</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych; ▪ analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych; ▪ porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika; ▪ konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy; ▪ określa znaczenie i wskazuje możliwości realizacji różnych form aktywizacji zawodowej; ▪ sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców; ▪ przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej; ▪ charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej; ▪ charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.
<p>MODUŁ 3</p> <p>Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego; ▪ określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym; ▪ analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji; ▪ wskazuje możliwości kontynuowania nauki.

MODUŁ 4 Planowanie własnego rozwoju	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej; ▪ sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji; ▪ dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.
--	---

3.3. FORMY I METODY REALIZACJI DZIAŁAŃ DORADCZYCH

Działania związane z doradztwem zawodowym są skierowane do 3 grup adresatów:

- uczniów
- rodziców
- nauczycieli

Formy i metody działań adresowane do uczniów

- Zajęcia „Doradztwo zawodowe” (1 semestr)
- Diagnoza i analiza potrzeb uczniów na podstawie obserwacji, wywiadów, ankiet
- Diagnoza i analiza potrzeb uczniów na podstawie testów doradczych
- Indywidualne konsultacje i porady
- Zajęcia warsztatowe ukierunkowane na zwiększanie samoświadomości, rozwój kompetencji uczniów oraz dokonywanie świadomych wyborów edukacyjnych i zawodowych
- Koła zainteresowań
- Aranżowanie sytuacji sprzyjających poznaniu własnych zasobów, np. poprzez udział w konkursach, przygotowanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych
- Realizowanie treści zawodoznawczych na lekcjach poszczególnych przedmiotów
- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów
- Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych/ uczelni
- Wyjścia i wycieczki szkolne
- Gromadzenie i udostępnianie materiałów dotyczących wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej
- Udział uczniów w konkursach
- Działania Samorządu Szkolnego
- Wykłady i prelekcje
- Apele
- Projekty edukacyjne
- Pomaganie uczniom w przygotowaniu „portfolio”

Sposoby realizacji działań:

- lekcje wychowawcze
- lekcje przedmiotowe
- zastępstwa
- zajęcia pozalekcyjne
- wycieczki
- porady indywidualne

Formy i metody działań adresowane do rodziców

- Diagnoza i analiza potrzeb rodziców na podstawie obserwacji, wywiadów, ankiet
- Prezentacja założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów
- Wykłady i prelekcje zgodnie ze zdiagnozowanym zapotrzebowaniem rodziców
- Spotkania/warsztaty/szkolenia służące pogłębianiu wiedzy rodziców dotyczącej wspomagania dzieci
- Indywidualne konsultacje i porady

Formy i metody działań adresowane do nauczycieli

- Utworzenie i zapewnienie ciągłości działania Wewnętrznej Systemu Doradztwa Zawodowego zgodnie ze statutem szkoły
- Diagnoza i analiza potrzeb nauczycieli na podstawie obserwacji, wywiadów, ankiet
- Tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą
- Tworzenie warunków do nabywania i aktualizowania wiedzy doradczej, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami
- Udostępnianie zasobów i materiałów doradczych

3.4. Osoby zaangażowane w realizację działań doradczych

Aby w pełni realizować działania doradcze niezbędne jest zaangażowanie wszystkich pracowników pedagogicznych szkoły.

OSOBA ODPOWIEDZIALNA	PRZYKŁADOWY ZAKRES DZIAŁAŃ
Psycholog i pedagog szkolny	wdrażają uczniów do pogłębiania wiedzy umiejętności z zakresu kompetencji społecznych autoprezentacji, metod radzenia sobie w sytuacjach trudnych, stresogennych itp.
Wychowawcy klas na godzinach wychowawczych poświęconych realizacji tematyki zawodoznawczej	pogłębiają kompetencje interpersonalne uczniów, prowadzą ćwiczenia integrujące grupę, rozwijające samowiedzę itp. organizują spotkania z przedstawicielami różnych zawodów z udziałem rodziców; uczestniczą w wycieczkach zawodoznawczych; wspierają uczniów w procesie decyzyjnym; kierują do specjalistów; pełnią funkcję wspierająco-informacyjną dla rodziców
Nauczyciele	określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; eksponują związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego; przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych; prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
Nauczyciele informatyki	wdrażają uczniów do selektywnego poszukiwania informacji w sieci
Nauczyciele bibliotekarze	gromadzą i udostępniają literaturę psychologiczną, pedagogiczną;

	popularyzują informatory i ulotki na temat oferty uczelni wyższych; gromadzą czasopisma, wskazują źródła informacji edukacyjno – zawodowej
Nauczyciele Wiedzy o Społeczeństwie/ Podstaw Przedsiębiorczości	prezentują treści dotyczące pracy i przedsiębiorczości, omawiają potrzeby człowieka i sposoby ich zaspokojenia, omawiają przyczyny i skutki bezrobocia, prezentują strukturę dokumentów aplikacyjnych, kształtują umiejętności planowania dalszej edukacji uwzględniające predyspozycje i umiejętności ucznia; kształtują umiejętności poszukiwania informacji o możliwościach zatrudnienia na rynku lokalnym, regionalnym i krajowym (ogłoszenia, UP, Internet)

PLAN I HARMONOGRAM DZIAŁAŃ NA ROK SZKOLNY 2020/2021

Obszar / moduł	Zadanie	Osoby odpowiedzialne	Odbiorcy	Termin realizacji	Metody i formy pracy
Obszar 5	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z Wewnątrzszkolnym Systemem Doradztwa Edukacyjno - Zawodowego	Koordinator Doradztwa Zawodowego	Rada Pedagogiczna	09.2020	
Obszar 5	Spotkanie wychowawców klas – wymiana ciekawych ćwiczeń i scenariuszy	Pedagog i psycholog	Nauczyciele	1 semestr 2020/2021	Wymiana doświadczeń
Obszar 3/ Poznanie siebie; Świat zawodów i rynek pracy; Rynek edukacyjny / uczenie się przez całe życie, Planowanie własnego rozwoju	Prowadzenie zajęć z doradztwa zawodowego	Doradca zawodowy	Uczniowie klasy 1 liceum	I semestr	Zajęcia grupowe prowadzone metodą warsztatową
Obszar 3/ Poznanie siebie; Planowanie własnego rozwoju/ Uczenie się przez całe życie	Realizacja zajęć z zakresu komunikacji oraz efektywnego uczenia się	Wychowawcy klas podczas zajęć z wychowawcą, pedagog na zastępstwie	Uczniowie klas 1-3	Cały rok szkolny	Zajęcia grupowe prowadzone metodą warsztatową
Obszar 2/ Świat zawodów i rynek pracy; Rynek edukacyjny / uczenie się przez całe życie	Stworzenie gazetki lub zakładki na stronie internetowej związanej z tematyką doradztwa zawodowego	Doradca zawodowy	Wszyscy uczniowie, rodzice	Cały rok szkolny	Gromadzenie i udostępnianie materiałów dotyczących wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej/ zawodowej

Obszar / moduł	Zadanie	Osoby odpowiedzialne	Odbiorcy	Termin realizacji	Metody i formy pracy
Obszar 3/ Świat zawodów i rynek pracy	Realizacja tematyki z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego na poszczególnych lekcjach (zgodnie z podstawą programową)	Wszyscy nauczyciele	Wszyscy uczniowie	Cały rok szkolny	
Obszar 3/ Poznanie siebie; Rynek edukacyjny / uczenie się przez całe życie	Udział uczniów w zajęciach rozwijających zainteresowania	Nauczyciele prowadzący koła zainteresowań	Wszyscy uczniowie	Cały rok szkolny	Koła zainteresowań
Obszar 3/ Poznanie siebie; / Planowanie własnego rozwoju	Indywidualne porady i konsultacje	Pedagog i psycholog	Wszyscy uczniowie wg potrzeb	Cały rok szkolny	Indywidualne konsultacje i porady
Obszar 1	Indywidualne porady i konsultacje	Pedagog i psycholog	Wszyscy rodzice wg potrzeb	Cały rok szkolny	Indywidualne konsultacje i porady
Obszar 1	Rekrutacja na uczelnie wyższe	Wychowawca klasy 3	Uczniowie klasy 3	Drugi semestr	
Obszar 1	Omówienie procedur egzaminu maturalnego	s. Maria Anna Gumuła	Uczniowie klasy 3	1 semestr	
Obszar 1	Zajęcia dla uczniów – okiełznać stres na egzaminie	Psycholog, pedagog		II semestr, w czasie zastępstw	Warsztat
Obszar 1	Dokonanie ewaluacji WSDZ	Koordinator doradztwa zawodowego, Wychowawcy klas		II semestr	
Obszar 1	Przeprowadzenie diagnozy potrzeb z zakresie doradztwa zawodowego na kolejny rok szkolny	Koordinator doradztwa zawodowego, wychowawcy klas		II semestr	
Obszar 1	Opracowanie wyników diagnozy	Koordinator doradztwa zawodowego		II semestr	

KORZYŚCI Z REALIZACJI WSDZ

Uczniowie:

- Zwiększenie samoświadomości uczniów z kontekście posiadanych zdolności, kompetencji i predyspozycji zawodowych
- Rozwój kompetencji przydatnych na rynku pracy
- Dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej
- Zwiększenie zadowolenia z podjętych wyborów edukacyjnych i zawodowych
- Zwiększenie poziomu wiedzy uczniów na temat możliwości edukacyjnych i zawodowych

- Uświadomienie możliwości wprowadzenia zmian w zaplanowanej ścieżce zawodowej

Rodzice:

- Dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej
- Przygotowanie do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu przez nich decyzji edukacyjno-zawodowych
- Przygotowanie rodziców do wspierania dzieci w zakresie rozwijania kompetencji niezbędnych na rynku pracy

Szkoła:

- Dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej dla pracowników szkoły
- Zwiększenie konkurencyjności szkoły

EWALUACJA WSDZ

Celem ewaluacji będzie bieżące monitorowanie realizacji programu.

1.	W szkole jest prowadzone doradztwo zawodowe w oparciu o zaakceptowany przez całą kadrę Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) koordynuje wyznaczona osoba	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokument powołania koordynatora WSDZ przez Dyrektora ▪ zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną plan i harmonogram pracy WSDZ
2.	WSDZ powstaje w oparciu o diagnozę potrzeb z zakresu doradca edukacyjno-zawodowego	<ul style="list-style-type: none"> ▪ narzędzie do diagnozy potrzeb ▪ analiza wyników diagnozy
3.	W szkole systematycznie realizowane są zajęcia z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapisy w planie wychowawcy ▪ zapisy w dzienniku zajęć ▪ zapisy w sprawozdaniu ▪ program pracy nauczyciela
4.	Szkołą w ramach realizacji WSDZ współpracuje z różnymi instytucjami zewnętrznymi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ porozumienia ▪ certyfikaty ze szkoleń ▪ sprawozdania z pracy pedagoga i psychologa ▪ umowy patronackie ▪ informacja na stronie szkoły
5.	W szkole organizowane są zajęcia pozalekcyjne rozwijające talenty, pasje uczniów, wskazujące nowe obszary ich rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapisy w dzienniku zajęć pozalekcyjnych ▪ sprawozdania zespołów przedmiotowych ▪ informacja na stronie szkoły
6.	W szkole prowadzone są zajęcia ukierunkowane na zwiększanie samoświadomości uczniów oraz na rozwijanie ich kompetencji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sprawozdania wychowawców ▪ zapisy w dzienniku zajęć ▪ apele (tematy) ▪ sprawozdania pedagoga i psychologa ▪ sprawozdania zespołów przedmiotowych ▪ sprawozdanie koła wolontariatu i koła misyjnego ▪ publikacje na stronie szkoły

Celem ewaluacji, poza weryfikacją, czy został zrealizowany zakładany plan jest wypracowanie wniosków na kolejny rok szkolny.

LISTA INSTYTUCJI WSPIERAJĄCYCH REALIZACJĘ WSDZ

- Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne
- Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy
- Centrum Informacji i Planowania Kariery przy Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Poznaniu
- Krajowy Ośrodek Wspieranie Edukacji Zawodowej i Ustawicznej
- Wydział Prawa i Administracji UAM w Poznaniu